

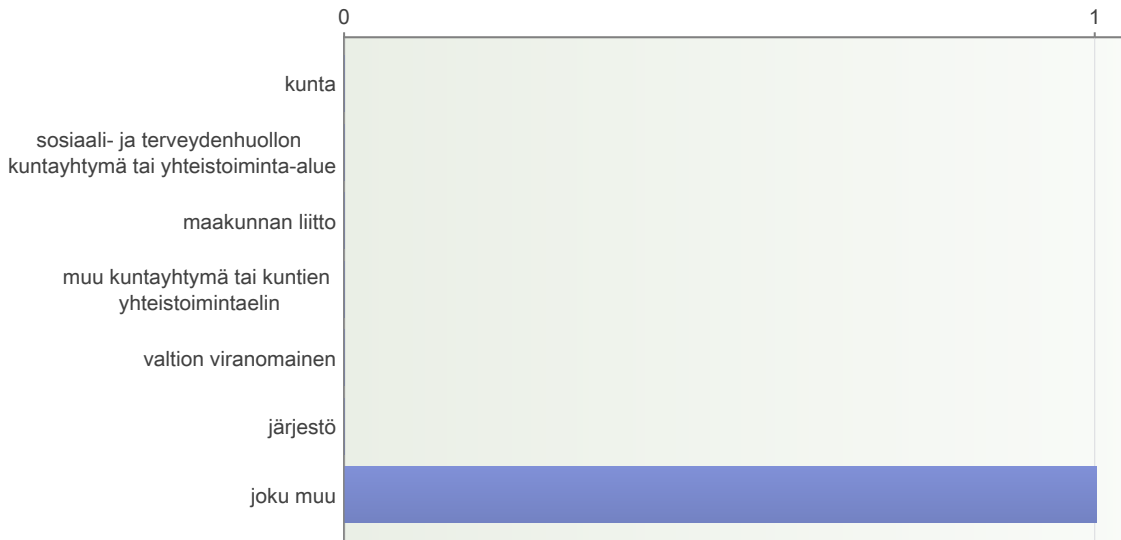
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos	Tarmo Valkonen	tv@etla.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- Tutkimuslaitos

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen on vaikeaa. Palvelujen saatavuuserojen merkitys hyvinvointi- ja terveyseroille on esimerkiksi Tanskan kokemusten mukaan paljon vähäisempi kuin sote-uudistuskeskustelusta voisi päätellä. Integraation onnistuminen palvelujen suurkuluttajien osalta saattaa olla tärkeämpi tekijä kuin saatavuus, mutta ei ole selvää millä tavoin integraatiosta vastuussa oleva maakunta saa keskenään kilpailevat julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijat kannustettua ja ohjattua yhteistyöhön ja toiminnan koordinaatioon. Vastaavasti korkeammat palvelumaksut saattavat vähentää huonommassa sosioekonomisessa asemassa olevien tarpeenmukaisten palveluiden käyttöä, joka jo nyt on Suomessa selkeästi vähäisempää kuin paremmassa sosioekonomisessa asemassa olevien (vrt. OECD Health at Glance). Tällainen kehitys saattaisi heikentää uudistuksella tavoiteltuja terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Se, että ennaltaehkäisevät toimet on erotettu mallissa hoitoketjukokonaisuudesta, on ongelmallista. Kuntien

rooliin sopii ennaltaehkäisevä työ, mutta talousongelmista johtuen niiden mahdollisuudet toteuttaa ennaltaehkäisyä tarvittavassa mittakaavassa jäävät väkisinkin rajalliseksi. Kunnille ja maakunnille esitetään myönnettäväksi lisärahoitusta terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, mutta rahoituksen määrä on pieni ja sen vaikuttavuudesta on vaikea saada tietoa edes jälkikäteen. Pienempi sote-alueiden määrä lisäisi saatavuuden alueellista yhdenvertaisuutta. Hyvinvointi- ja terveyserojen kannalta päähuomio tulisi olla kannuste- ja ohjausjärjestelmässä, joka tukee paljon palveluja käyttävien hoidon ja hoivan integraatiota. Palveluiden yhdenvertainen saatavuus mitä todennäköisimmin paranee vain siellä, missä on kilpailevia palveluita (eli sekä julkisia että yksityisiä palveluita). Näillä alueilla palveluiden käyttö lisääntynee julkisen terveydenhuollon palveluvelan purkautuessa. On tärkeätä muistaa, että yhdenvertaisuus ja tarpeen mukaisuus ovat kaksi eri asiaa. Se, miten hyvin palveluiden yhdenvertainen tarpeen mukainen saatavuus lopulta toteutuu, riippuu viime kädessä siitä, millaiseen palvelulupaukseen resurssit riittävät.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kustannussäästöt toteutuvat, jos valtion maakunnille antamaa rahoitusta säädellään esityksen mukaisesti. Eri asia on, toteutuvatko silloin samanaikaisesti muut uudistuksen tavoitteet. Kustannusvaikuttavuuden parantamisen potentiaali on suuri, jos pystytään tunnistamaan ja levittämään parhaita käytäntöjä ja ottamaan käyttöön toimivia kannuste- ja ohjausjärjestelmiä eri tasoilla. Sekä laadullisten että taloudellisten tavoitteiden näkökulmasta kiireellisintä on päivittää julkisen terveydenhuollon johtamisjärjestelmä ja kouluttaa johtajat huipulta lähiesimiehiin. Toimintojen suuntaamiseksi sekä johtajat että ruohonjuuritason toimijat tarvitsevat ajan tasalla olevat relevantit seurantaindikaattorit. Uudistuksen tavoite on hillitä kustannusten reaalisuus korkeintaan 0,9 %:iin, mikä kattaa lähinnä palkkojen nousun. 10-vuotiskaudelle osuu tärkeitä muutuskustannuksia mm. ICT-järjestelmien ja koulutuksen muodossa. Näiden muutuskustannusten realistinen budjetointi on keskeistä, myös sen uhalla, että ne saattavat olla ristiriidassa pitkän aikavälin 3 mrd. säästötavoitteen kanssa.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien rahoitus osittain omien verotulojen perusteella lisäisi asukkaiden päätöksentekomahdollisuuksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

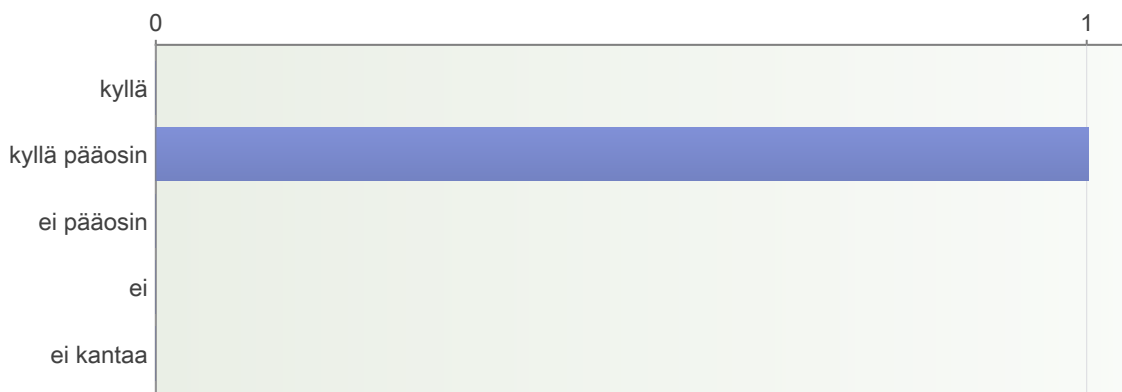
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Sote-uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta maakuntien tehtävien laajentaminen soten ulkopuolelle on pikemminkin haitannut kuin hyödyttänyt niiden saavuttamista.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

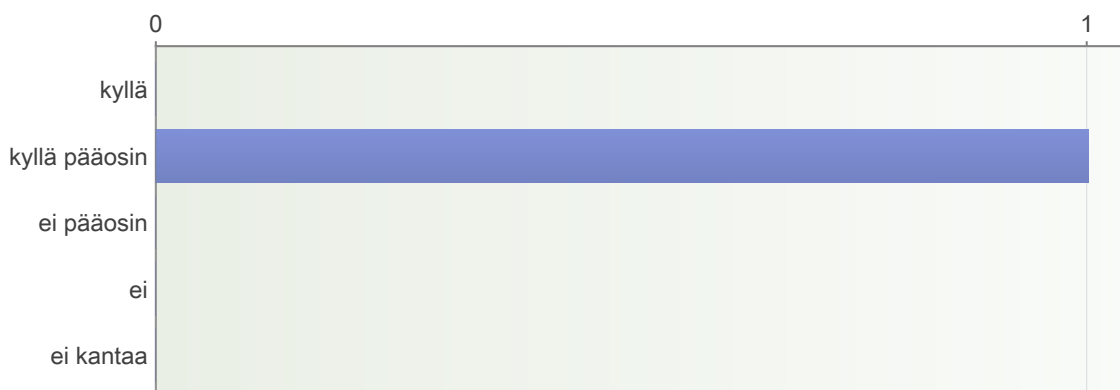
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

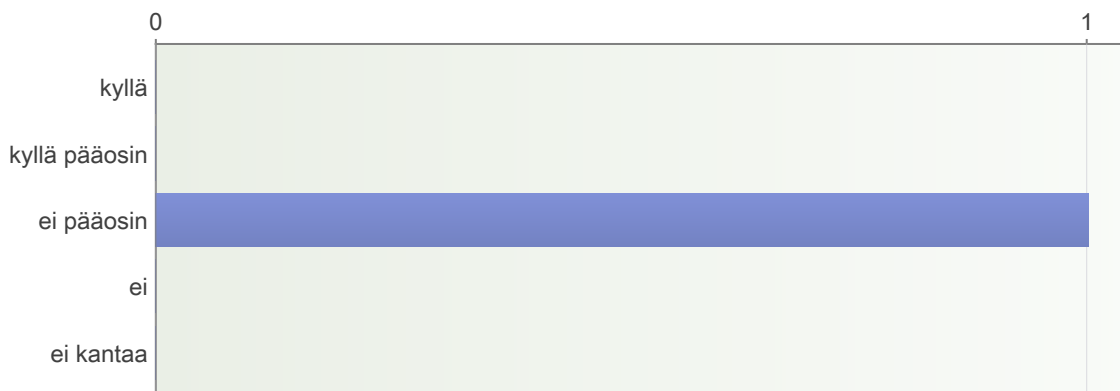
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Vastaukseen liittyvät lisähuomiot on esitetty kysymyksen 30 vastausten yhteydessä.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Järjestämislain 4 § pykälän mukaan palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin silloin kun niiden saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Tämä on hyvä kompromissi toisaalta saavutettavuuden ja toisaalta laadun ja kustannusvaikuttavuuden välillä.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

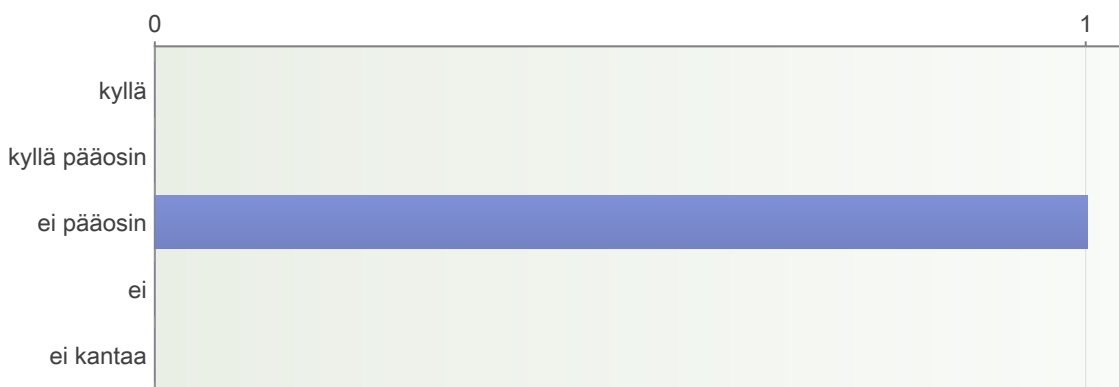
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Palvelun tuottajalle osoitettu velvoittisuus ei riitä saamaan aikaan yhteistyötä. Vaihtoehtoja ovat rangaistukset yhteistyöhön kieltäytymisestä tai kannuste sen tekemisestä.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Julkisen tuotannon yhtiöittäminen on tarkoituksenmukaista, jotta kilpailu asiakkaista olisi tasapuolista. Toisaalta herää kysymys, miksi nämä yhtiöt ovat enää maakunnan omistamia ja kontrolloimia, jos ne toimivat kuin yksityinen yritys samoilla markkinoilla. Lyhyellä aikavälillä suurin haaste on saada aikaan johtamisen ja toimintakulttuurin muutos entisissä julkisen sektorin yksiköissä.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

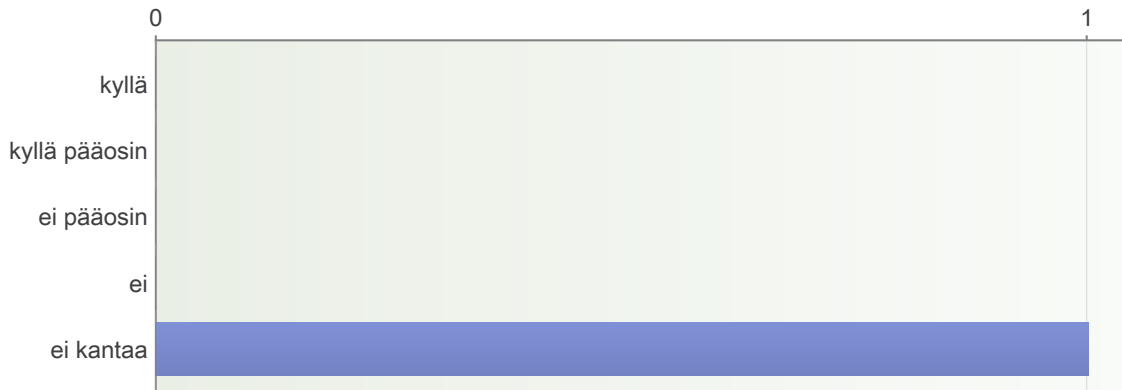
Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

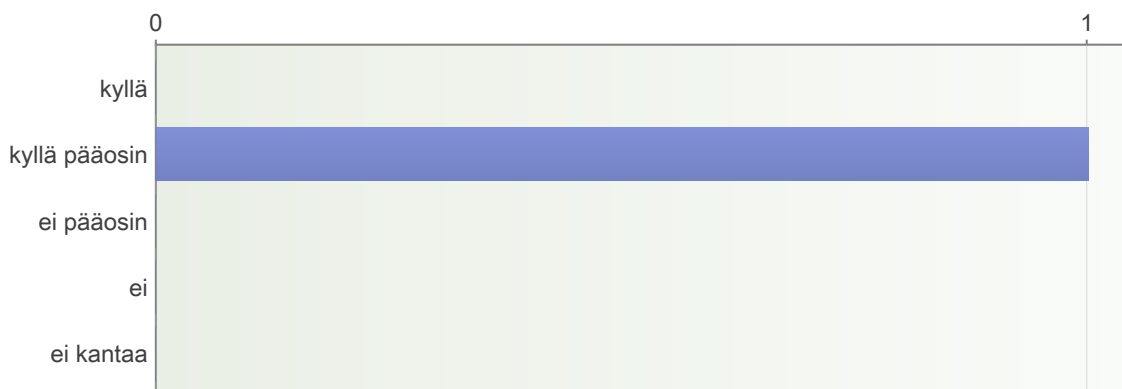
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettyä henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Eläkepoistuma ja väestön ikääntyminen tarjoavat hyvät yleiset työllisyysnäkymät henkilökunnalle. Palkkojen ja muiden työehtojen harmonisoituminen kustannuksiltaan kalleimpien mukaan vaarantaisi julkisen tuotannon yhtiöiden jo muutenkin ongelmallisen kilpailukyvyn ja siten työpaikat. Lisäksi on odotettavissa, että syntyy ongelmia sellaisen tukihenkilökunnan työllistämisen kanssa, joka on ollut vain osittain sote-tuotannon palveluksessa.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

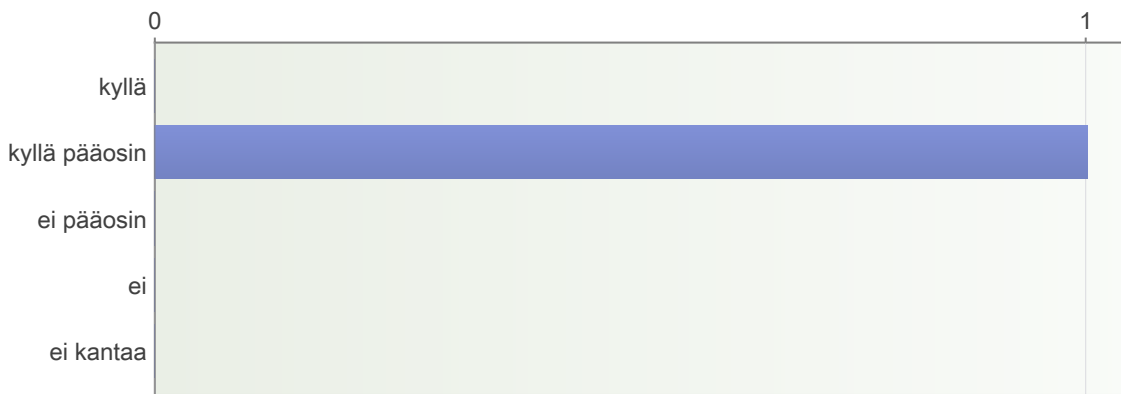
Avoimet vastaukset: kyllä

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kunnallisveroasteiden nousun rajoittaminen on tarkoituksenmukaista verotuksen kiristymisen estämiseksi. Sen sijaan yhtäläinen runsaan 12 prosenttiyksikön alennus kaikkien kuntien veroasteissa hankaloittaa sellaisten kuntien asemaa, joiden veroaste on palvelujen tehokkaan järjestämisen ja tuotannon vuoksi ollut alhainen.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

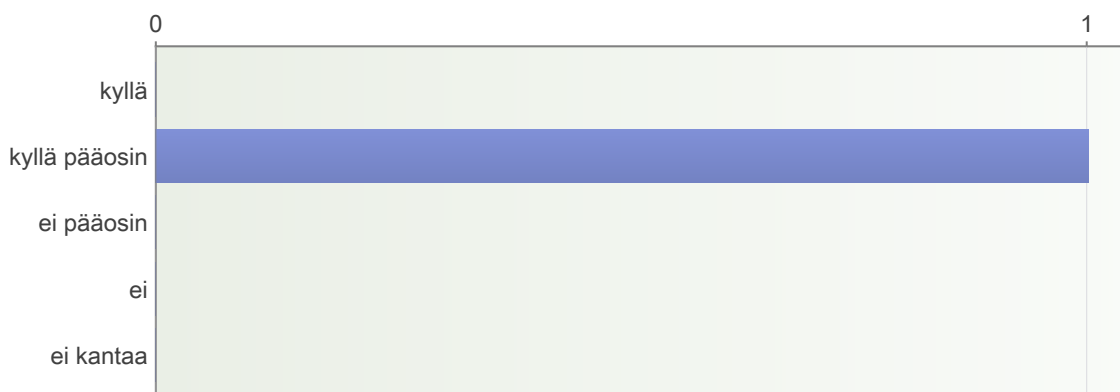
- Esitetty siirtymäaika on riittävän pitkä osoittamaan, tuleeko julkisen tuotannon yhtiöstä kilpailukykyinen.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

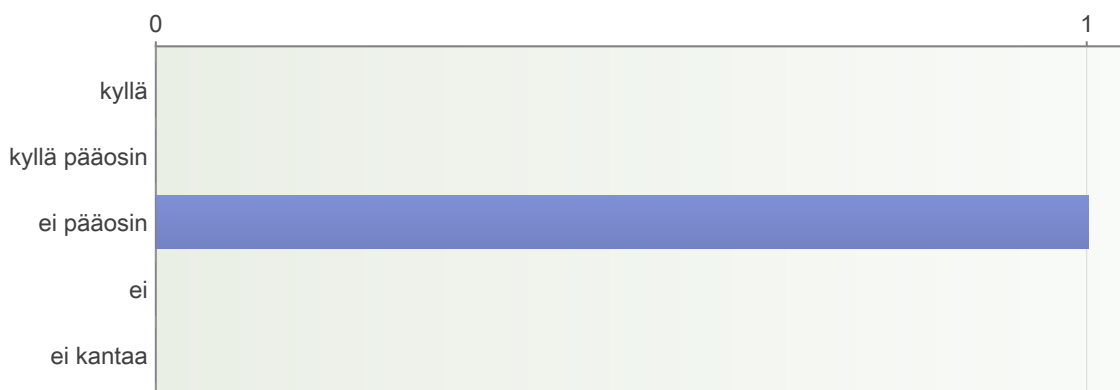

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntien kyky rahoittaa sote-kustannukset vaihtelee erittäin paljon, joten on perusteltua, että pääosa rahoituksesta tulee valtiolta tarvekorjattuna kapitaatorahoituksena. Toisaalta maakunnan itsenäisyyden ja vastuunkannon vuoksi maakuntaveron käyttö marginaalisena rahoituslähteenä olisi perusteltua. Lakiehdotukseen liittyvä maakuntien rahoituksen ennaltaehkäisyn kannusteosa on liian pieni ja käytännössä toimintaa ohjaa rahoituksen kokonaismäärän rajoittaminen. Se voi johtaa uudistuksen tavoitteiden kannalta epäoptimaalisiin ratkaisuihin.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

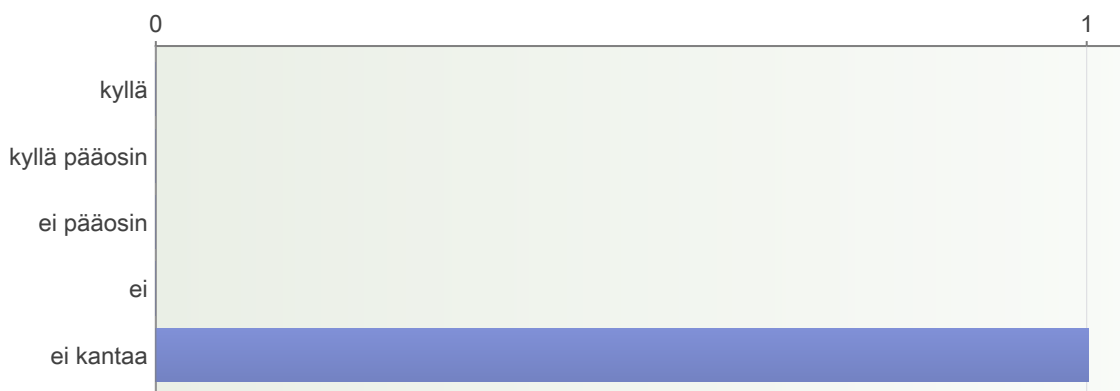

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Suuret vaihtelut järjestämisen ja tuotannon tehokkuudessa.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

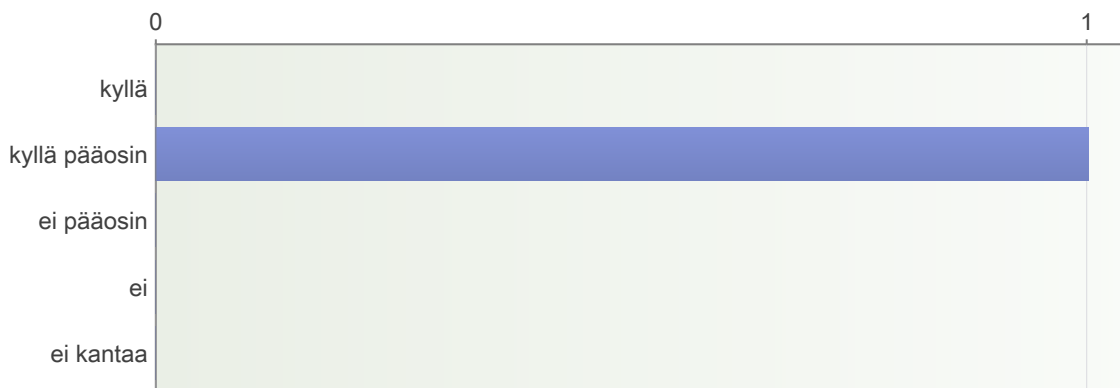
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

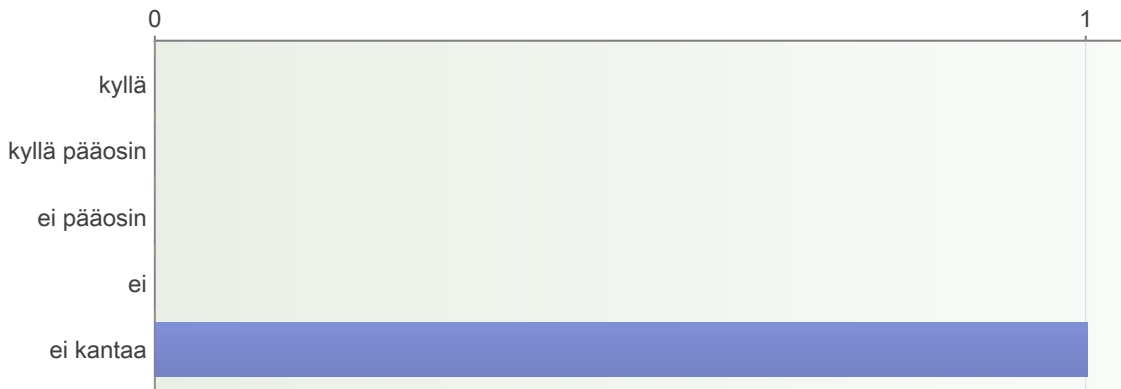
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätkö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

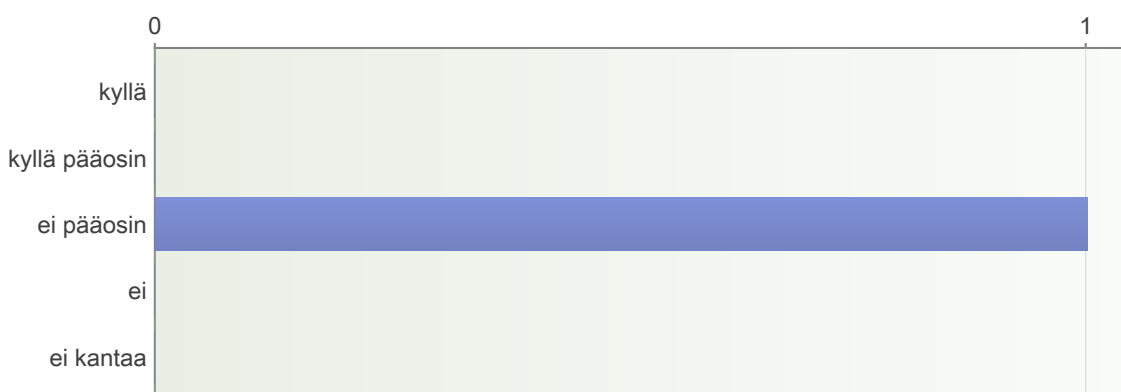
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

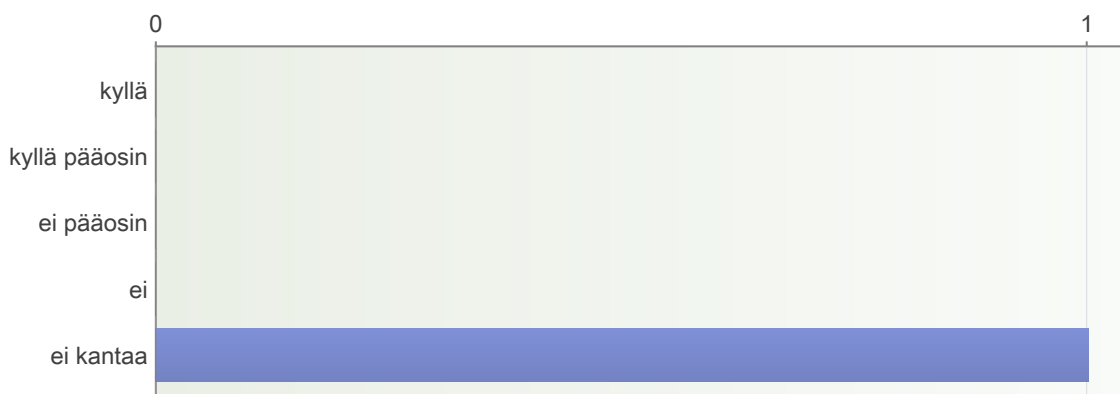
- Erillinen sote-vero olisi ollut läpinäkyvämpi ja helpottanut mahdollista tulevaa siirtymää osittaiseen maakuntaverorahoitukseen

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

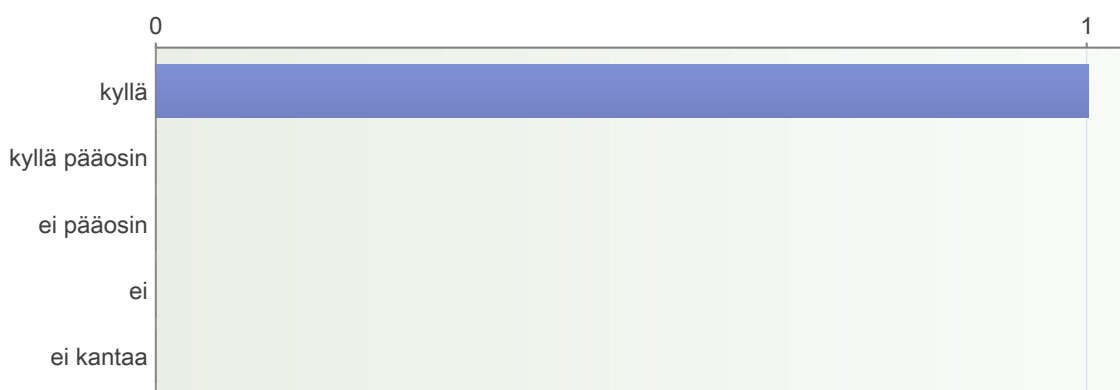
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Suunnitelma sote-henkilökunnan eläkkeiden rahoituksesta on perusteltu. Keva on pitänyt esillä veroasteen noston riskiä, joka johtuisi siitä, että suuri joukko työntekijöitä siirtyisi yksityisen sektorin palvelukseen. Vaihtoehdoksi tarjotaan yksityisen verojärjestelmän antamaa maksukompensaatiota Kevalle. On perusteltua,

että veronmaksajat maksavat kuntasektorin anteliaammista eläke-etuuksista historiallisesti kertyneet etuudet riippumatta siitä missä eläkejärjestelmässä uudet työntekijät ovat. Jos siirtymät katsotaan muutoin ongelmallisiksi, olisi harkittava eläkejärjestelmien yhdistämistä.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Ei mitenkään.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Suuret vaihtelut järjestämisen ja tuotannon tehokkuudessa.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.